

Kvalitetssikring av kostnadsreduserende tiltak, Oslo 2022

Finansdepartementet og Kulturdepartementet

Dato: 2014-10-01



Report title:	Kvalitetssikring av kostnadsreduserende tiltak, Oslo 2022	DNV GL AS P.O. Box 300
Customer:	Finansdepartementet og Kulturdepartementet	1322 Høvik Norway
Date of issue:	2014-10-01	
Project No.:	PP114986	Tel: +47 67 57 99 00

Til Kulturdepartementet og Finansdepartementet

Kvalitetssikring av mulige tiltak for å redusere kostnader for et eventuelt arrangement av olympiske og paralympiske leker (OL/PL) i Oslo i 2022 er utarbeidet i henhold til avrop på rammeavtale av 4. mars 2011 mellom Finansdepartementet og DNV GL AS (tidligere Det Norske Veritas AS) / Samfunns- og næringslivsforskning AS / ÅF Advansia AS om kvalitetssikring av konseptvalg, samt styringsunderlag og kostnadsoverslag for valgt prosjekteralternativ.

DNV GL AS (DNV GL), Samfunns- og næringslivsforskning AS (SNF) og ÅF Advansia AS legger med dette frem sin rapport.

Oslo, 1. oktober 2014



Per Heum
Samfunns- og
næringslivsforskning AS



Erling Svendby
(oppdragsansvarlig)
for et DNV GL AS



Olaf Melbø
ÅF Advansia AS



Anders Magnus Løken

(prosjektleder)
for DNV GL AS

Innholdsfortegnelse

1	SAMMENDRAG.....	1
2	OM KVALITETSSIKRINGEN	3
2.1	Introduksjon, mandat og forutsetninger	3
2.2	Brutto statsgaranti, netto offentlig tilskudd og samfunnsøkonomisk lønnsomhet	4
3	VURDERING AV KOSTNADSREDUSERENDE TILTAK	5
3.1	Generell vurdering av mulighetsrom	5
3.2	KSGs tilnærming	6
3.3	TV- og internasjonale sponsorinntekter	7
3.4	Deltakerlandsby Oslo / Lillehammer	7
3.5	Deltakerlandsby Lillehammer	8
3.6	Medielandsby Oslo	9
3.7	Kringkastingssenteret (IBC)	10
3.8	Pressesenter (MPC)	12
3.9	Toppidrettsprogram	12
3.10	Miljøtiltak	13
3.11	Seremonier og kultur	14
3.12	Ansatte, innleide og frivillige. Administrasjon	15
3.13	Marked og profilering	15
3.14	Teknologi: Strømforsyning / aggregat	16
3.15	Områdehevingstiltak	16
3.16	Hurtigløp skøyter	17
3.17	Treningshall ishockey	19
3.18	Arkitekturpåslag	19
3.19	Oppsummering	21
4	SAMLET VURDERING AV ALLE REALISTISK GJENNOMFØRBARE TILTAK	22
4.1	Brutto statsgaranti	22
4.2	Netto offentlig tilskudd	22
4.3	Netto samfunnsøkonomisk kostnad	23
4.4	Overordnet vurdering av samlet beregning av tiltak	25
4.5	Justering til 2015 prisnivå	26
	VEDLEGG.....	27
	A) Antall deltagere og innkvarteringsbehov	28
	B) Grunnlaget for kvalitetssikringen	29
	C) Prisjustering av brutto statsgaranti og netto offentlig tilskudd	31
	D) Dokumentasjon av kostnadsvurderinger	33

1 SAMMENDRAG

I forkant av Stortingets behandling av søknaden om statsgaranti, sendte Oslo kommune og NIF den 10. september 2014 et brev til Kulturdepartementet /D03/ med en oversikt over tiltak som kan iverksettes for å redusere kostnader for et eventuelt arrangement av olympiske og paralympiske leker i Oslo i 2022.

På oppdrag fra Finansdepartementet (FIN) og Kulturdepartementet (KUD) har DNV GL i samarbeid med ÅF Advansia og Samfunns- og næringslivsforskning (SNF) kvalitetssikret de kostnadsreduserende tiltakene. Tiltakene er vurdert med hensyn på realisme, forventet kostnad, usikkerhet og endring i etterbruk / samfunnsnytte.

Arbeidet har omfattet vurderinger av de kostnadsreduserende tiltakene hver for seg og samlet. Tiltak som vurderes som gjennomførbare, er beregnet hver for seg i en usikkerhetsanalyse etter metode fra Finansdepartementets kvalitetssikringsregime. Et scenario der alle gjennomførbare tiltak er implementert er også beregnet. I tillegg er endring i samfunnsøkonomisk nytte som følge av tiltakene vurdert.

KSG har systematisk gått gjennom beskrivelse, begrunnelse og dokumentasjon for alle kostnadsreduserende tiltak skissert av Oslo2022. Tabell 1 gir en oversikt over hvilke tiltak som KSG vurderer som realistisk gjennomførbare, samt beregnet reduksjon i brutto statsgaranti og netto offentlig tilskudd. Tallene er avrundet til nærmeste MNOK 100 (2012 prisnivå) og sammenliknet med Oslo2022s beregninger. KSG vurderer tiltak markert med grønt som realistisk gjennomførbare. For gjennomføringskostnader (id 7) vurderer KSG kun enkelte av de skisserte tiltakene som realistisk gjennomførbare.

ID	Beskrivelse	Brutto statsgaranti		Netto offentlig tilskudd	
		Oslo2022	KSG	Oslo2022	KSG
1	TV- og internasjonale sponsorinntekter: Økt estimat	1000	0	1000	0
2	Kapasiteten i deltakerlandsbyen i Oslo / Lillehammer reduseres	800	0	200	0
3	Deltakerlandsbyen som bygges til Ungdoms-OL 2016 på Lillehammer gjenbrukes	1500	0	200	0
4	Bygger 1000 midlertidige mediesenger i Oslo*	1700	1800	200	200
5	Kringkastingssenteret (IBC) reduseres noe i areal og bygges i langt enklere standard	1700**	1500	300	100
6	Pressesenter (MPC) reduseres noe i areal	200	200	100	100
7	Diverse gjennomføringskostnader*	1100	300	1100	300
8	Reduksjon i Områdehevingstiltak	300	300	300	300
9	Ny skøyte- og fleridrettshall på Valle Hovin bygges ikke; Vikingskipet på Hamar benyttes*	700	700	700	700
10	En ny mindre treningshall for ishockey bygges ikke; benytter én eksisterende ishall*	100	100	100	100
11	Lavere arkitekturstandard på de nye anleggene	100	100	100	100

Tabell 1: Oversikt over tiltak og kostnadsreduksjon for netto offentlig tilskudd (MNOK 2012). KSGs nummerering. Tiltak markert med * avviker fra /utfordrer IOC krav. Tallet markert med ** var ved en feil oppgitt til 1300 i offentliggjorte tall fra Oslo2022. Dette er av Oslo2022 rettet til MNOK 1700.

Merk at summen av tiltak i Tabell 1 ikke er direkte sammenlignbar med beregningen for en samlet gjennomføring av alle realistiske tiltak. Dette fordi hvert enkelt tiltak er beregnet og usikkerhetsvurdert separat med bakgrunn i at de skal kunne besluttet uavhengig av hverandre, mens samleberegningen er gjort under forutsetning av at alle realistiske tiltak implementeres samtidig.

Endringer i brutto statsgaranti

Gitt at alle realistiske tiltak gjennomføres, har KSG beregnet brutto statsgaranti til å være 30,3 milliarder NOK. Tilsvarende tall for det opprinnelige konseptet var 35,1 milliarder NOK (Økern-alternativet), det vil si at tiltakene samlet gir en reduksjon på ca 4,8 milliarder NOK.

Usikkerhetsanalysen viser at størrelsen på brutto statsgaranti med 70% sannsynlighet vil ligge i intervallet 25,3 (p15-verdi) og 35,4 milliarder kroner (p85-verdi).

Endring i netto offentlig tilskudd

Gitt at alle realistiske tiltak gjennomføres, har KSG beregnet netto offentlig tilskudd til å være 19,9 milliarder NOK. Tilsvarende tall for det opprinnelige konseptet var 21,7 milliarder NOK (Økern-alternativet), det vil si at tiltakene samlet gir en reduksjon på ca 1,8 milliarder NOK.

Usikkerhetsanalysen viser at størrelsen på netto offentlig tilskudd med 70% sannsynlighet vil ligge i intervallet 16,2 (p15-verdi) og 23,7 milliarder (p85-verdi).

Endringer i samfunnsøkonomisk lønnsomhet

De aktuelle tiltakene påvirker størrelsen på netto offentlig tilskudd som til OL/PL i Oslo i 2022, og dermed inngangsverdiene for den samfunnsøkonomiske analysen. Dersom alle realistisk gjennomførbare tiltak implementeres, reduseres netto samfunnsøkonomisk kostnad før vurdering av tilleggseffekter fra 17,7 til 15,9 milliarder NOK.

De aktuelle tiltakene har ingen konsekvenser for «Næringslivseffekter», som er den eneste tilleggseffekten som KSG har tallfestet. Av tilleggseffekter som ikke tallfestes, vurderer KSG det slik at tiltakene ikke påvirker OL/PLs verdi som folkefest. Idrettsanleggenes verdi som fellesgode og nettovirkninger knyttet til sikkerhet og beredskap vurderes heller ikke å bli påvirket.

KSG vurderer at tiltaket som innebærer en reduksjon fra to til ett dieselaggregat, vi gi en miljøgevinst. Fjerningen av områdehevingstiltak i særdeleshet, og spesielt i kombinasjon med mer provisoriske løsninger, innebærer at KSG vurderer det slik at OL/PL ikke lenger har en opsjonsverdi for andre tiltak som skal støtte opp om byutviklingen i Oslo. Det er fortsatt stor usikkerhet angående i hvilken grad OL/PL vil innebære positive effekter for folkehelsen, og tiltakene vedrørende toppidrettssatsingen og at det bygges færre nye idrettshaller, svekker disse mulige effektene.

Overordnet vurdering av samlet beregning av tiltak

KSGs vurdering er at sum mulige kostnadsreduksjoner i den størrelsesorden som KSG har beregnet kan ligge innenfor en rimelighetsbetraktning i et så stort, sammensatt og langt frem i tid prosjekt som OL/PL 2022 vil være. Dette med basis i den kunnskap som i dag has om prosjektet og de underliggende kravspesifikasjoner fra IOC.

2 OM KVALITETSSIKRINGEN

2.1 Introduksjon, mandat og forutsetninger

Oslo kommune og Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) overleverte 19. juni 2013 søknad til Staten, ved Kulturdepartementet (KUD), om statsgaranti og tilskudd for å arrangere vinter-OL og Paralympics i Oslo (OL/PL) i 2022.

En søknad til IOC om å bli vertsby for et OL og PL krever en ubegrenset garanti fra den norske stat for alle kostnader som vil kunne påløpe i forbindelse med planlegging og gjennomføring av arrangementet. Også alle investeringer som er nødvendige for å gjennomføre arrangementet skal dekkes av den statlige garantien.

På oppdrag fra Finansdepartementet (FIN) og Kulturdepartementet (KUD) gjennomførte DNV GL AS (DNV GL), Samfunns- og Næringslivsforskning AS (SNF) og ÅF Advansia AS en kvalitetssikring av søknaden om statsgaranti og -tilskudd. Oppdraget ble igangsatt i juni 2013, og endelig rapport ble overlevert KUD 20. desember 2013. Høsten 2014 skal søknaden om statsgaranti behandles i regjeringen og deretter Stortinget.

I august 2014 iverksatte Søkerkomiteen for Oslo 2022 et arbeid med å identifisere mulige tiltak for å redusere de offentlige kostnadene og statsgarantien ved et OL og Paralympics i Oslo i 2022. Tiltakene ble oversendt Kulturdepartementet i brev fra Oslo kommune av 10. september.

På oppdrag fra Finansdepartementet (FIN) og Kulturdepartementet (KUD) har DNV GL i samarbeid med ÅF Advansia og Samfunns- og næringslivsforskning (SNF) kvalitetssikret de kostnadsreduserende tiltakene med hensyn på realisme, forventet kostnadsreduksjon, endring i usikkerhet og endring i etterbruk / samfunnsnytte. Oppdraget har blitt utført av ressurser fra DNV GL AS (DNV GL), Samfunns- og Næringslivsforskning AS (SNF) og ÅF Advansia AS, heretter omtalt som kvalitetssikringsgruppen (KSG). Arbeidet har i all hovedsak blitt utført av de samme resursene som var involvert i den opprinnelige kvalitetssikringen av Oslo 2022.

KSG har kvalitetssikret mulige kostnadsreduserende tiltak som er beskrevet i Oslo2022s brev til Kulturdepartementet av 10. september 2014 «Kostnadsreduserende tiltak ved et OL og Paralympics i Oslo i 2022». Det har ikke inngått i oppdraget å utrede/vurdere tiltak som ikke framgår av Oslo2022s tiltaksliste.

Arbeidet har omfattet vurderinger av de kostnadsreduserende tiltakene hver for seg og samlet. Tiltak som vurderes som gjennomførbare, er beregnet hver for seg i en usikkerhetsanalyse etter metode fra Finansdepartementets kvalitetssikringsregime. Et scenario der alle realistisk gjennomførbare tiltak er implementert er også beregnet. I tillegg er endring i samfunnsøkonomisk nytte som følge av tiltakene vurdert.

I arbeidet med å kvalitetssikre mulige kostnadsreduserende tiltak har KSG i stor grad basert seg på organisering, metode og vurderinger som er ble benyttet i kvalitetssikringen av den opprinnelige søknaden fra Oslo kommune og NIF. Dette arbeidet er dokumentert i rapporten «Kvalitetssikring av søknad om statsgaranti og -tilskudd for OL/PL i Oslo 2022¹».

¹ DNV GL, SNF, ÅF Advansia (2013): «Kvalitetssikring av søknad om statsgaranti og -tilskudd for OL/PL i Oslo 2022.» Rapport til Finansdepartementet og Kulturdepartementet.

2.2 Brutto statsgaranti, netto offentlig tilskudd og samfunnsøkonomisk lønnsomhet

Brutto statsgaranti inkluderer alle kostnader og investeringer som Staten må garantere for, uavhengig om de er tiltenkt finansiert av offentlige eller av private. I bruttoregnskapet er ingen arrangementsinntekter tatt med, med unntak av tilskuddene fra IOC.

Netto offentlig tilskudd er den forventede kostnaden for det offentlige ved å arrangere et OL/PL i Oslo i 2022 og fremkommer ved å trekke arrangementsinntekter og bidrag fra private fra brutto statsgaranti.

Et prosjekts **samfunnsøkonomiske lønnsomhet** er dets bidrag til samlet verdiskaping for samfunnet utover det en ville fått ved beste alternative anvendelse av de ressursene som prosjektet legger beslag på. Den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av OL/PL i Oslo i 2022 er dermed gitt ved den samfunnsøkonomiske merverdien som det vil generere for Norge, sammenlignet med situasjonen uten OL/PL i Oslo i 2022.

3 VURDERING AV KOSTNADSREDUSERENDE TILTAK

3.1 Generell vurdering av mulighetsrom

10. september 2014 sendte Oslo 2022 et brev til Kulturdepartementet hvor de beskrev mulige tiltak for å redusere de offentlige kostnadene og statsgarantien ved et OL og Paralympics i Oslo i 2022.

På oppdrag fra Finansdepartementet og Kulturdepartementet har KSG kvalitetssikret de kostnadsreduserende tiltakene med hensyn på realisme, eventuelle avvik fra IOC-krav, forventet kostnad, usikkerhet og endring i etterbruk og samfunnsnytte.

ID	Beskrivelse
1	TV- og internasjonale sponsorinntekter: Økt estimat
2	Kapasiteten i deltakerlandsbyen i Oslo / Lillehammer reduseres
3	Deltakerlandsbyen som bygges til Ungdoms-OL 2016 på Lillehammer gjenbrukes
4	Bygger 1000 midlertidige mediesenger i Oslo
5	Kringkastingssenteret (IBC) reduseres noe i areal og bygges i langt enklere standard
6	Pressesenter (MPC) reduseres noe i areal
7A	Finansiering av Toppidrettsprogram
7B	Miljøtiltak: Reduserte offentlige utgifter
7C	Seremonier og kultur: Åpnings- og avslutningsseremoni legges til Ullevål stadion
7D	Reduserte kostnader til Ansatte, innleide og frivillige / Administrasjon
7E	Reduserte kostnader til Marked og profilering
7F	Teknologi: Endret løsning for strømforsyning / aggregat
8	Reduksjon i Områdehevingstiltak
9	Ny skøyte- og fleridrettshall på Valle Hovin bygges ikke; Vikingskipet på Hamar benyttes
10	En ny mindre treningshall for ishockey bygges ikke; benytter én eksisterende ishall
11	Lavere arkitekturstandard på de nye anleggene

Tabell 2: Mulighetsrom for kostnadsreduksjoner skissert av Oslo2022. KSGs nummerering; merk også at tiltak 7 (diverse gjennomføringskostnader) er splittet i tiltak 7A-F.

KSG har vurdert ny informasjon som direkte knytter seg til de skisserte tiltak. Etter at KSG leverte sin rapport i desember 2013, har blant annet følgende ny relevant informasjon blitt tilgjengelig:

- Antall deltagere i Sotsji 2014 er foreløpig estimert til 2866; dette er en økning på ca 300 deltagere sammenliknet med Vancouver 2010. Antall øvelser i Sotsji var 98; 12 flere enn i Vancouver.
- Oppdaterte tekniske manualer fra IOC /D05/ til /D29/
 - Redusert arealkrav, pressesenter (IBC og MPC) med 10 000 m²
 - Krav til antall sengeplasser totalt har økt fra 23 300 til 24 200
- Oppdatert utkast til Host City Contract (arrangørkontrakten) /D31/
 - Øvelsesprogrammet fastsettes i 2015. I tidligere arrangørkontrakter har IOC forbeholdt seg retten til å endre øvelsesprogrammet inntil 3 år i forkant av lekene.
 - Indikasjon knyttet til størrelse på TV- og TOP-sponsorinntekter
 - Indikasjon knyttet til krav til størrelse på deltagerlandsby (min 4900 sengeplasser) og innkvartering av andre akkrediterte i deltagerens støtteapparat (min 650 rom).
 - IOC kommer også med presiseringer angående kostnadsdrivende endringer som iverksettes etter at vinterlekene er tildelt (31. juli 2015). KSG har ikke vurdert de juridiske bindingene som ligger i dette, og har ikke justert sine usikkerhetsestimater basert på denne informasjonen.

3.2 KSGs tilnærming

KSGs arbeid har omfattet vurderinger av de kostnadsreducerende tiltakene hver for seg og samlet. I henhold til oppdragsbeskrivelsen deles de skisserte kostnadsreducerende tiltakene inn i to kategorier:

1. Tiltak som KSG vurderer som gjennomførbare
 - Kvalitetssikres og kostnadsfestes av KSG
2. Tiltak som KSG vurderer som vanskelig gjennomførbare / lite realistiske
 - Kostnadsfestes ikke av KSG og inkluderes ikke i samlet beregning

Dette inkluderer konseptendringer som KSG anser som vanskelig å gjennomføre og nye budsjettestimater som ikke kan begrunnes med ny informasjon

I tillegg har Oslo2022 skissert en mulig inntektsøkning fra TV- og sponsorinntekter, og realismen i dette kommenteres også av KSG.

For alle tiltak gis det en beskrivelse, og KSG vurderer tiltakets realisme og eventuelle avvik fra IOCs krav. For tiltak i kategori 1 vurderes og dokumenteres i tillegg følgende:

- Kostnadseffekt (direkte og indirekte), inkludert endring i usikkerhet
- Etterbruk og samfunnsøkonomisk nytte

Prisnivå 2012 er benyttet. Det gjøres også en samlet vurdering og beregning av et scenario der alle realistiske tiltak er implementert.

3.3 TV- og internasjonale sponsorinntekter

Beskrivelse og begrunnelse

Budsjettanslaget for inntekter fra salg av TV- og medierettigheter og TOP-sponsorprogrammet i opprinnelig kalkyle (juni 2013) benyttet den informasjonen som forelå da. Det ble da tatt utgangspunkt i tall og utbetalingsstruktur som IOC har kommunisert til kandidatbyer i forbindelse med OL 2018.

IOC har inngått avtaler for salg av TV-rettigheter, samt TOP-sponsorprogrammet. På bakgrunn av dette har Oslo2022 skissert muligheter for økte inntekter (1000 MNOK) som tilfaller arrangør.

KSGs vurdering

Dette er ikke et tiltak, men et nytt estimat basert på nye opplysninger som vil være gjeldende også for opprinnelig konsept (2013).

I oppdatert utkast til Host City Contract /D31/ gir IOC en indikasjon knyttet til størrelse på TV- og TOP-sponsorinntekter som tilfaller arrangørbyen. Basert på denne informasjonen ser ikke KSG grunnlag for å kunne budsjettere med høyere inntekter (post A1 og A2).

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	1000	0
Netto offentlig tilskudd	1000	0
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	0

3.4 Deltakerlandsby Oslo / Lillehammer

Beskrivelse og begrunnelse

Oslo 2022 la opprinnelig til grunn en samlet deltakerinnkvartering på 5400 senger, fordelt på 4000 i Oslo og 1400 i Lillehammer. Forventet antall deltagere var 2600.

Tiltaket innebar opprinnelig å redusere kapasiteten i deltagerlandsbyen i Oslo / Lillehammer med tilsammen 900 senger. Basert på oppdaterte opplysninger fra IOC /D31/ har Oslo2022 nedjustert den foreslåtte reduksjonen i antall sengeplasser i deltagerlandsbyene og skisserer en reduksjon på 500 sengeplasser, mot 900 som opprinnelig var foreslått.

I tillegg har Oslo 2022 skissert en mulig reduksjon i serviceareal (20 %) i deltagerlandsbyen i Oslo.

KSGs vurdering

Det har vært en stadig utvidelse i antall øvelser, deltakere og deltagende nasjoner i vinter OL. Selv om IOC har signalisert at de vil medvirke til å begrense videre økning i antall øvelser og deltakere i vinter OL, vil trolig ikke antall deltagere slutte å vokse hvis det ikke blir en reduksjon i antall øvelser.

I oppdatert utkast til Host City Contract /D31/ skisserer IOC at en egnet størrelse på deltakerlandsby er ca 4900 senger: *"For initial planning purposes only, however, the OCOG shall undertake and should be prepared to provide accommodation for approximately 4900 persons."* I tillegg skisseres det et behov for 650 rom / 1300 sengeplasser for andre akkrediterte i deltagernes støtteapparat (mot 600 som var lagt til grunn i Oslo2022s opprinnelige konsept).

KSG konkluderer med at en reduksjon i sengeplasser i deltagerlandsbyene vanskelig kan gjennomføres, da det er usikkert om 4900 sengeplasser vil være tilstrekkelig til å dekke krav til innkvartering av deltagere og støtteapparat. Oslo 2022 har ingen bindende garanti fra IOC om å få dekket alle kostnader dersom det blir nødvendig å utvide kapasitet utover 4900 senger for deltakere og støtteapparat. KSG konkluderer også med at en reduksjon i serviceareal på 20 % i deltagerlandbyen i Oslo er vanskelig gjennomførbart. Behov for serviceareal henger sammen med omfanget av lekene (antall deltagere / akkrediterte) og IOC krav. Dette må også vurderes opp mot at det planlegges med deltagerlandsby både i Oslo og på Lillehammer.

KSG konkluderer med at tiltaket er vanskelig gjennomførbart / lite realistisk.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022 ²	KSG
Brutto statsgaranti	790	0
Netto offentlig tilskudd	220	0
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	0

3.5 Deltakerlandsby Lillehammer

Beskrivelse og begrunnelse

Deltakerlandsbyen på Lillehammer, med 1400 senger som nybygg og etterbruk som leiligheter erstattes av gjenbruk av deltagerlandsbyen til ungdoms-OL 2016 (YOG-OV) og provisorier for media.

Kapasiteten i YOG-OV anslås til 720; i tillegg legges det til grunn at 280 personer huses i Birkebeineren Hotel and Apartments (Birkebeineren HA). Det er behov for ytterligere provisorier for å huse resten av utøvere / støtteapparat.

I tillegg må det finnes alternativ overnatting for de snaut 500 mediasengene som i foreliggende konsept var plassert i YOG-OV og Birkebeineren HA. Overnattingskapasiteten i Lillehammer er fra før presset i konseptet, og det legges derfor til grunn provisoriske løsninger.

² Disse tallene er fra Oslo2022s beregning ved en reduksjon på 900 sengeplasser slik tiltaket opprinnelig var formulert. I etterkant av dette har Oslo2022 nedjustert disse anslagene noe (basert på at IOC signaliserer behov for ca 4900 sengeplasser i oppdatert utkast til arrangørkontrakt).

KSGs vurdering

Innkvarteringskapasitet i Lillehammer ved et OL i 2022 er presset.

Kostnader til eventuell ombygging av YOG-OV og Birkebeineren HA, leiekostnader for YOG-OV, eller eventuelle endringer i andre kostnadskomponenter som transport, forpleining, sikkerhet, m.m. ved bortfall av ny deltakerlandsby på Lillehammer er ikke vurdert av Oslo2022. Det foreligger heller ikke forpliktende avtaler på innleie av provisorisk innkvarteringskapasitet. Det vil således kunne påløpe en rekke kostnader, usikkerhetspåslaget øker, og kostnadsreduksjonen ved den skisserte løsningen fra Oslo 2022 er uklar.

KSG vil fastholde sin vurdering av konsept for innkvartering av utøvere/ledere på Lillehammer som går ut på å bygge en deltakerlandsby med 1400 sengeplasser. KSG konkluderer med at tiltaket er vanskelig gjennomførbart / lite realistisk.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	1450	0
Netto offentlig tilskudd	190	0
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	0

3.6 Medielandsby Oslo

Beskrivelse og begrunnelse

Medielandsby Oslo (1000 senger) tas ut av konseptet. Det bygges isteden provisorisk innkvartering.

KSGs vurdering

Bortfall av medielandsby i Oslo vil øke presset på en allerede anstrengt innkvarteringskapasitet. Dette vil kunne medføre høyere risiko og effekt på andre gruppers innkvarteringstilbud i form av økte priser. Tiltaket vil også kunne utfordre IOC's krav om innkvartering av media (Senger til 10 % av media i gangavstand (1 km) fra IBC/MPC /D16/), men KSG anser tiltaket som gjennomførbart.

Kostnadseffekt

KSG vurderer at tiltaket reduserer netto offentlig tilskudd med MNOK 240. Dette skyldes at kostnader knyttet til medielandsby (leie) erstattes med provisoriske løsninger (brakkehotell). KSG anser at Oslo2022s estimat for kostnad knyttet til brakkehotell i hovedtrekk virker rimelig, men påpeker at det innhentede tilbudet kun er indikativt og ikke inneholder alle relevante kostnader. Det er derfor stor usikkerhet knyttet til endelig kostnad for provisorisk innkvartering. Det vil være stort press på innkvartering i Oslo under OL.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	1730	1790
Netto offentlig tilskudd	220	240
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	130

Samfunnsøkonomiske effekter

Dersom overnatting for pressen ordnes provisorisk, er virkningene for den samfunnsøkonomiske analysen først og fremst at forventet netto offentlig tilskudd, som er inngangsverdien for de samfunnsøkonomiske vurderingene, blir lavere enn i det opprinnelige konseptet.

Tiltaket betyr at det ikke blir mulig å benytte overnattingsfasilitetene for pressen til leiligheter for befolkningen i Oslo i etterkant av OL/PL. KSG har imidlertid ikke tillagt denne mulige etterbruken noen særskilt samfunnsøkonomisk verdi, fordi bygningsmassen innenfor den rammen som det opprinnelige konseptet for OL er opphav til, uansett ikke kan forventes å ha noen netto effekt på byggeaktiviteter og boligtilbud i Oslo-regionen i en normalkonjunktur.

Fokuset på bygningsmasse i forbindelse med OL/PL er imidlertid et element i KSGs vurdering av at OL/PL i Oslo i 2022 gir en positiv tilleggseffekt ved å åpne muligheter for ytterligere tiltak som kan forsterke mekanismene som fremmer en sterk og ønsket byutvikling. Konseptendringen for medielandsby alene fjerner imidlertid ikke denne opsjonsverdien, men bidrar til å redusere den.

3.7 Kringkastingssenteret (IBC)

Beskrivelse og begrunnelse

IBC og MPC «skilles» og lokaliseres på nye tomter. IBC reduseres med 5000 m² og bygges som et enklere bygg enn tidligere anslått, med gjenbruk som idrettshall. IBC er foreslått plassert på kommunal tomt på Valle Hovin i nærheten av Vallhall. Nybygget blir 33 000 m²; i tillegg leies 10 000 m² i Vallhall. Reduksjonen i areal begrunnes med endrede krav fra IOC, hvor minstekrav for IBC er redusert /D014/.

KSGs vurdering

KSG anser reduksjon i areal, forenklet utforming av IBC-bygget, samt relokalisering til nye separate tomter som et gjennomførbart tiltak. Oslo2022 har ikke inkludert følgekostnader av separering av IBC og MPC i form av mulige dobling av funksjoner, dyrere sikkerhetsopplegg, transport, forpleining mv, og dette må inkluderes i nytt estimat. Usikkerhet knyttet til leie av Vallhall må også inkluderes.

Kostnadseffekt

KSG beregner at tiltaket vil gi en reduksjon i netto offentlig tilskudd på MNOK 120.

Investeringskostnaden går ned ved at det bygges et enklere og noe mindre bygg. Samtidig blir dette en offentlig investering (mot tidligere privat). I opprinnelig konsept var leiekostnaden til privat utbygger svært høy, særlig fordi etterbruken av bygget var uavklart.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022 ³	KSG
Brutto statsgaranti	1740	1500
Netto offentlig tilskudd	300	120
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	380

Samfunnsøkonomiske effekter

Tiltaket påvirker inngangsverdien for de samfunnsøkonomiske vurderingene ved at netto offentlig tilskudd reduseres. Differensen mellom netto offentlig tilskudd og samfunnsøkonomisk kostnad skyldes at tiltaket får en annen tidsprofil ved gjennomføring av tiltaket.

Dette enklere konseptet for kringkastingssenter legges opp slik at det kan ha etterbruk som en idrettshall. Det har betydning for den samfunnsøkonomiske analysen på to måter. Det er for det første et spørsmål om hvordan denne idrettshallen skal forstås i forhold til idrettshaller som også vil bli bygget i referansealternativet. I den samfunnsøkonomiske analysen av OL/PL valgte KSG i Oslos tilfelle, med stor befolkningsvekst og forholdsvis lav dekning på idrettshaller i utgangspunktet, å betrakte tippemiddelfinansieringen av nye idrettsanlegg i forbindelse med OL/PL, som uttrykk for idrettsanlegg som uansett ville ligget i referansealternativet. Det betydde at den samfunnsøkonomiske kostnaden med å bygge idrettsanlegg i forbindelse med vinter-OL i Oslo, ble redusert med størrelsen på tippemidlene med en liten nedjustering. Nedjusteringen er begrunnet med at lokalisering og sammensetning av idrettshallene i referansealternativet ventelig ville vært noe annerledes fordi de ikke settes opp med føringer fra å gjennomføre vinter-OL. KSG vurderer det slik at disse vurderingene også kan anvendes om det skulle komme en ny idrettshall i forbindelse med OL/PL i Oslo i 2022. Det betyr at i den grad det stilles tippemidler til disposisjon for å sette opp et bygg med etterbruk som idrettshall tilsvarende det som er forespeilet for nye idrettsanlegg som bygges i forbindelse med OL/PL, vil byggekostnadene måtte reduseres med størrelsen på tippemiddelfinansieringen for å fastsette den samfunnsøkonomiske kostnaden som knytter seg til å sette opp bygget. Så langt KSG erfarer, er det ikke lagt opp til at IBC med etterbruk som idrettshall, blir finansiert med tippemidler.

KSG vurderte den kommersielle etterbruksverdien av idrettsanlegg som blir satt opp i Oslo i forbindelse med OL/PL, som stor nok til å dekke drifts- og vedlikeholdskostnadene for disse anleggene etter vinter-OL. Selv om idrettshallen i kjølvannet av kringkastingssenteret vil bli lokalisert nær Vallhall Arena, som er et annet stort idrettsanlegg, vurderer KSG at det ikke er grunn til å vurdere denne idrettshallen annerledes enn KSG har gjort for de andre idrettsanleggene som bygges nytt i forbindelse med vinter-OL. Det gjelder i hvert fall hvis hurtigløp på skøyter flyttes til Vikingskipet på Hamar i stedet for å bygge ny skøytehall på Valle Hovin, som er en tredje idrettsarena i samme geografiske område.

Større geografisk konsentrasjon av nye og eksisterende idrettshaller betyr at antall mennesker i Oslo som reelt sett får bedre tilgang på treningsfasiliteter, blir færre enn om idrettshallene ligger mer geografisk spredd. Om, og evt. i hvilken grad, dette har betydning for muligheten til å oppnå en positiv folkehelseeffekt av å bygge nye anlegg, er betinget av hvilke andre anlegg som bygges.

Kringkastingssenteret var et element i den samlede vurderingen bak KSGs konklusjon om at OL/PL hadde en opsjonsverdi for andre tiltak, og da særlig med tanke på å stimulere byutvikling i ønskede områder av Oslo. Selv om denne konseptendringen alene ikke endrer denne vurderingen, trekker den i retning av at OL/PLs betydning i så henseende reduseres.

³ Tallet for brutto statsgaranti var ved en feil oppgitt til 1300 i offentliggjorte tall fra Oslo2022. Dette senere rettet av Oslo2022.

3.8 Pressesenter (MPC)

Beskrivelse og begrunnelse

MPC reduseres med 5000 m² og bygges som et generelt næringsbygg/kontorbygg på tomt i Ulvenområdet. Reduksjonen i areal begrunnes med endrede krav fra IOC, hvor minstekrav for MPC er redusert /D013/.

KSGs vurdering

KSG anser dette som et gjennomførbart tiltak.

Kostnadseffekt

KSG vurderer at tiltaket reduserer netto offentlig tilskudd med MNOK 60. Kostnadsreduksjonen fremkommer som et resultat av arealreduksjonen, og dermed redusert leiekostnad. KSG har benyttet samme forutsetninger som Oslo2022, og endrer heller ikke usikkerhetsestimatet.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	180	200
Netto offentlig tilskudd	100	60
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	60

Samfunnsøkonomiske effekter

Tiltaket reduserer størrelsen på netto offentlig tilskudd og dermed inngangsverdien for de samfunnsøkonomiske vurderingene.

KSG antar at kostnadene med å sette opp bygget og salgsprisen som legges til grunn for etterbruk som næringsbygg/kontorbygg etter OL/PL, reflekterer markedsprisen, slik at differensen mellom de to tillagt kostnadene for å tilrettelegge bygget for etterbruk, også reflekterer den samfunnsøkonomiske kostnaden for pressesenteret i forbindelse med OL/PL.

Pressesenteret var også et element i den samlede vurderingen bak KSGs konklusjon om at OL/PL hadde en opsjonsverdi for andre tiltak, og da særlig med tanke på å stimulere byutvikling i ønskede områder av Oslo. Den mulige endringen som her er vurdert, endrer lite på dette.

3.9 Toppidrettsprogram

Beskrivelse og begrunnelse

Oslo2022 skisserer en mulig kostnadsreduksjon knyttet til toppidrettssatsing i perioden opp mot 2022 ved at denne posten fjernes fra budsjettet og at en eventuell satsning frem mot lekene kan finansieres av NIF / utkjøp av OL-ringene.

KSGs vurdering

Den skisserte kostnadsreduksjonen fra Oslo2022 innebærer en flytting av kostnader fra OL-budsjettet til andre (NIF). KSG vurderer fortsatt at ekstra midler til toppidrettssatsing mot OL/PL er kritisk for å sikre at Norge har gode medaljekandidater, som igjen påvirker billettsalg og totalopplevelsen av lekene. KSG støtter vurderingen av at toppidrettssatsingen kan finansieres ved utkjøp av OL-ringene, omdisponering innen idrettens organer og privat finansiering av talenter.

Kostnadseffekt

KSG vurderer at tiltaket reduserer netto offentlig tilskudd med 210 MNOK. Dette er i tråd med Oslo2022s estimat, men KSG får en noe høyere kostnadsreduksjon fordi usikkerhet forbundet med denne budsjettposten også inkluderes.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	170	230
Netto offentlig tilskudd	170	210
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	190

Samfunnsøkonomiske effekter

Når OL/PL i Oslo i 2022 skal gjennomføres uten midler at midler til toppidrettssatsing er inkludert i OL-budsjettet, er det viktig for den samfunnsøkonomiske analysen hvorfra disse midlene kommer. KSG forutsetter at satsingen må innebære en omprioritering av midler som Norges Idrettsforbund vil disponere. Siden toppidrett satsingen er en spissing innenfor den absolutte eliten, vi midlene måtte hentes fra mer bredderettete aktiviteter. Tiltaket innebærer i så fall en svekkelse av argumentet om at OL/PL vil kunne gi positive bidrag til folkehelsen.

3.10 Miljøtiltak

Beskrivelse og begrunnelse

Oslo2022 skisserer en mulig kostnadsreduksjon knyttet til miljørettet arbeid i offentlig sektor i forbindelse med OL. Dette inkluderer posten kostnader knyttet til avbøtende tiltak, miljørettede prosjekter (f.eks. klimatilpasningstiltak og videreutvikling av miljøprogrammer), men også kostnader i offentlig sektor til miljørettet arbeid knyttet til OL/PL 2022 (f.eks. midler til behandling av plansaker).

Mulighetsrommet for kostnadsreduksjon begrunnes med bedre rammestyring, og stor andel av gjenbruksløsninger sammenliknet med tidligere OL.

KSGs vurdering

Den skisserte kostnadsreduksjonen fra Oslo2022 er kun et nytt estimat, og innebærer kun en flytting av kostnader fra Oslo 2022 til andre offentlige budsjetter. KSGs fastholder sitt opprinnelige estimat for denne budsjettposten.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	250	0
Netto offentlig tilskudd	250	0
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	0

3.11 Seremonier og kultur

Beskrivelse og begrunnelse

Det er tidligere utarbeidet et kostnadsestimat på en midlertidig arena for åpnings- og avslutningsseremoni. Tiltaket innebærer å flytte åpnings- og avslutningsseremoni til Ullevål stadion for å redusere kostnader.

KSGs vurdering

KSG anser dette som et gjennomførbart tiltak. Samtidig er det stor usikkerhet knyttet til kostnader for leie av Ullevål stadion og kompensasjon til næringsvirksomhet i området, og KSG anser derfor at kostnadsreduksjonene ved tiltaket må settes lik 0.

Kostnadseffekt

Oslo2022 har anslått en mulig kostnadsreduksjon på MNOK 70 ved å legge åpnings- og avslutningsseremoni til Ullevål stadion. KSG kan ikke se at det er tilstrekkelig tatt hensyn til kostnaden for å beslaglegge arenaen og tilgrensende næringsareal. KSGs vurdering er at tiltaket kan gjennomføres, men vil innebære stor kompleksitet og usikkerhet. Det er lite trolig at tiltaket fører til kostnadsreduksjoner. KSG anslår kostnadsreduksjonen til 0, men har ikke gjort detaljerte beregninger for dette tiltaket.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	70	0
Netto offentlig tilskudd	70	0
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	0

Samfunnsøkonomiske effekter

I motsetning til søker, vurderer KSG at OL/PL ikke har nevneverdig effekt på kulturlivet i Norge, og at det derfor ikke er virkninger som bør tillegges noen spesiell samfunnsøkonomisk betydning. Mindre endringer på dette feltet endrer ikke denne vurderingen.

KSG vurderer det dessuten slik at en evt. endring i åpnings- og avslutningsseremonien ikke endrer vurderingen av vinter-OL som en folkefest.

3.12 Ansatte, innleide og frivillige. Administrasjon

Beskrivelse og begrunnelse

Oslo2022 skisserer en mulig kostnadsreduksjon knyttet til lønnskostnader til ansatte i OCOG, kostnader til innleie av konsulenter og frivillige, samt andre kostnader knyttet til planlegging, gjennomføring og administrering av OL/PL (post B2.15 og B2.24). Mulighetsrommet for kostnadsreduksjoner begrunnes med bedre rammestyring, samt noe mindre byggeaktivitet dersom andre tiltak gjennomføres.

KSGs vurdering

Den skisserte kostnadsreduksjonen fra Oslo2022 er kun et nytt estimat. Da det ikke foreligger reelle endringer i konsept (tiltaket er i utgangspunktet presentert som uavhengig av de andre skisserte tiltakene) eller reduserte krav med direkte virkning på denne budsjettposten, fastholder KSGs sitt opprinnelige estimat.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	400	0
Netto offentlig tilskudd	400	0
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	0

3.13 Marked og profilering

Beskrivelse og begrunnelse

Oslo2022 skisserer en mulig kostnadsreduksjon knyttet til Marked / Profilering og informasjon (post B2.23). Mulighetsrommet for kostnadsreduksjoner begrunnes med bedre rammestyring.

KSGs vurdering

Den skisserte kostnadsreduksjonen fra Oslo2022 er kun et nytt estimat. Da det ikke foreligger reelle endringer i konsept eller reduserte krav med direkte virkning på denne budsjettposten, fastholder KSGs sitt opprinnelige estimat.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	50	0
Netto offentlig tilskudd	50	0
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	0

3.14 Teknologi: Strømforsyning / aggregat

Beskrivelse og begrunnelse

Konsept for strømforsyning bygger på gjeldende krav fra IOC og løsning fra Vancouver, men det antas at kravet til redundans og dermed bruken av dieselaggregat kan reduseres noe. Tiltaket innebærer primær strømforsyning via ordinært nett og dieselaggregater som redundans, noe som vil medføre en tilnærmet halvering av leiekostnad for dieselaggregat (post B2.16).

KSGs vurdering

KSG anser dette som et gjennomførbart tiltak. Et forbehold er at den skisserte løsningen forutsetter at IOCs gjeldende krav om at strøm skal leveres med bruk av doble aggregater frafalles.

Kostnadseffekt

KSG vurderer at tiltaket reduserer netto offentlig tilskudd med MNOK 100. Dette skyldes at gjennomføringskostnad knyttet til leie av dieselaggregat halveres. KSG har gjort en forenklet beregning og antatt at strømforbruket (kWh) og summen av kostnader knyttet til strøm/nettleie og diesel er uendret som følge av tiltaket.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	150	120
Netto offentlig tilskudd	150	100
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	90

Samfunnsøkonomiske effekter

Dersom IOC aksepterer en løsning for strømforsyning som innebærer at det trengs ett i stedet for to dieselaggregat, vil det for det ene redusere størrelsen på netto offentlig tilskudd og dermed inngangsverdien for den samfunnsøkonomiske analysen.

For det andre vil dette tiltaket også gi en miljøgevinst, som må hensyntas i den samfunnsøkonomiske analysen. KSG vurderte opplegget i den opprinnelige søknaden slik at OL/PL ikke ville ha spesielt store miljømessige konsekvenser, men at virkningene for natur og miljø samlet sett tenderte mot det negative i samfunnsøkonomisk forstand. I den vurderingen var det særlig de foreslåtte dieselaggregatene som telte negativt. Dersom det blir ett dieselaggregat i stedet for to, vurderer KSG at OL/PL samlet sett ikke vil ha konsekvenser for natur og miljø som det er relevant å trekke inn i den samfunnsøkonomiske analysen.

3.15 Områdehevingstiltak

Beskrivelse og begrunnelse

Ingen særskilte områdehevingstiltak / transformasjonstiltak rundt landsbyer og mediesenter. Transformasjonstiltak inkluderer f.eks. allmenninger, GS-forbindelser, bruer, grøntarealer og bekkeåpninger.

KSGs vurdering

KSG anser dette som et gjennomførbart tiltak.

Kostnadseffekt

KSG vurderer at tiltaket reduserer netto offentlig tilskudd med MNOK 280. Dette skyldes at investeringskostnader knyttet til områdehevingstiltak (post C6.11) bortfaller.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	280	280
Netto offentlig tilskudd	280	280
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	260

Samfunnsøkonomiske effekter

Tiltaket innebærer et noe lavere estimat på netto offentlig tilskudd, som er inngangsverdien for de samfunnsøkonomiske vurderingene.

KSG har vurdert at områdehevingstiltakene har betydning i samfunnsøkonomisk forstand fordi allmenninger, parker, gang- og sykkelstier, bekkeåpninger etc. utover det som er normale krav rundt bygging av boliger og næringsbygg, bidrar til å signalisere store ambisjoner mht. hva man prøver å få til med byutvikling. Områdehevingstiltakene er derfor et viktig element i KSGs vurdering av at OL/PL har en samfunnsøkonomisk verdi fordi det skaper en opsjon for ytterligere tiltak som vil fremme kvalitativ god byutvikling. Bortfallet av slike tiltak utover det som normalt kreves, fjerner derfor et vesentlig element i det som lå til grunn for KSGs konklusjon om at OL/PL i samfunnsøkonomisk forstand kan tillegges en slik opsjonsverdi.

3.16 Hurtigløp skøyter

Beskrivelse og begrunnelse

Nybygg av skøytehall for 6 000 tilskuere på eksisterende utendørs skøytebane på Valle Hovin utgår. Isteden benyttes Vikingskipet på Hamar til hurtigløp skøyter. Det vil være behov for å gjøre en del investeringstiltak i Vikingskipet.

Det legges til grunn av deltakerne overnatter enten i Oslo eller Lillehammer. Alternativt må det skaffes innkvartering på hotell eller i egen deltagerlandsby i Hamar (med tilsvarende reduksjon i OV-kapasitet i Oslo). Det er lagt til grunn at kostnader til OV ikke påvirkes av flyttingen.

KSGs vurdering

KSG anser dette som et gjennomførbart tiltak. Økte kostnader knyttet til sikkerhet og transport, samt kostnader til leie av Vikingskipet medfører imidlertid en usikkerhet som ikke er tallfestet. Det kan trolig også komme krav om å etablere deltagerinnkvartering på Hamar.

Kostnadseffekt

KSG vurderer at tiltaket reduserer netto offentlig tilskudd med MNOK 710. Det vil trolig også påløpe noe økte kostnader til sikkerhet, evt. også transport. KSG har ikke hensyntatt dette i sine estimat, og beregnet kostnadsreduksjon vil derfor være noe lavere enn skissert i tabellen under.

Justisdepartementet har blitt bedt om en generell vurdering av endringer av sikkerhetskostnader ved å inkludere Hamar som ny lokasjon, og skriver følgende: «*Det er stor sannsynlighet for at politiets kostnader vil øke ved omfattende desentralisering. Hvor stor en eventuell økning vil bli, er det ikke mulig å tallfeste innenfor den korte tiden som er stilt til rådighet*» /D39/.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	690	730
Netto offentlig tilskudd	690	710
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	600

Samfunnsøkonomiske effekter

Når flyttingen av hurtigløp på skøyter fra nybygd skøytehall på Valle Hovin til Vikingskipet på Hamar totalt sett innebærer at det koster mindre å avvikle øvelsene i skøyteløp, reduseres netto offentlig tilskudd og dermed inngangsverdien for de samfunnsøkonomiske vurderingene av OL/PL i Oslo i 2022.

Det betyr også at det blir én idrettshall mindre i Oslo etter OL/PL. Det har ingen nettoeffekt på de samfunnsøkonomiske vurderingene av nye idrettsanlegg. KSG har vurdert det slik at den samfunnsøkonomiske verdien av nye idrettsanlegg som fellesgode for befolkningen i Oslo, har et omfang som svarer til investeringskostnaden for de nye idrettsanleggene fratrukket tippemidlene som brukes til å finansiere disse. Tippemiddel-finansiering er et uttrykk for idrettsanlegg som uansett ligger i referansealternativet. En idrettshall mindre betyr derfor at 11,1% av kostnadene med å bygge denne, som skulle vært finansiert over tippemidler, trekkes ut av analysen. En idrettshall mindre gir dessuten lavere investeringskostnader i nye idrettsanlegg totalt sett. Men det betyr bare at verdien av idrettsanleggene som fellesgode reduseres tilsvarende. Når det tas hensyn til både tallfestede og ikke-tallfestede effekter i den samfunnsøkonomiske analysen av OL/PL, har følgelig KSG vurdert netto samfunnsøkonomisk kostnad for de nye idrettsanleggene til 0.

I den samfunnsøkonomiske analysen av det opprinnelige konseptet for OL/PL i Oslo i 2022 konkluderte KSG med at den mest sannsynlige muligheten for at det kan være en sammenheng mellom vinter-OL og folkehelse, er at aktivitetsnivået i Oslos befolkning øker som følge av at OL/PL bidrar til å redusere den forholdsvis store underdekningen på idrettshaller i Oslo. Tiltaket innebærer at denne underdekningen ikke reduseres i samme grad som i det opprinnelige konseptet. Følgelig svekkes argumentet om en mulig folkehelseeffekt av de nye anleggene som bygges i forbindelse med OL/PL.

3.17 Treningshall ishockey

Beskrivelse og begrunnelse

Eksisterende hall i Oslo benyttes som treningshall for ishockey. Innebærer at det kun bygges én ny treningshall for ishockey; ikke to slik som i opprinnelig konsept. Det er satt av midler for en viss standardheving / OL-relatert kostnad av eksisterende hall.

KSGs vurdering

KSG anser dette som et gjennomførbart tiltak. Det er et IOC krav om 500 tilskuerplasser. Enkelte av hallene Oslo2022 har en noe lavere kapasitet enn dette.

Kostnadseffekt

KSG vurderer at tiltaket reduserer netto offentlig tilskudd med MNOK 130.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	120	150
Netto offentlig tilskudd	120	130
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	110

Samfunnsøkonomiske effekter

Dersom det legges opp til å bygge en ny treningshall for ishockey i forbindelse med OL/PL i Oslo i stedet for to som i det opprinnelige konseptet, er de samfunnsøkonomiske virkningene av samme art som virkningene av å flytte hurtigløp på skøyter fra en nybygd hall til et allerede eksisterende anlegg. Det vil gi lavere kostnader med å gjennomføre ishockey-turneringen i vinter-OL, noe som reduserer netto offentlig tilskudd og dermed inngangsverdien for de samfunnsøkonomiske vurderingene. Det betyr også at det blir en idrettshall mindre i Oslo etter OL/PL. Dette gir ikke utslag i KSGs vurdering av samfunnsøkonomiske kostnader, men bidrar til å svekke argumentet om en mulig folkehelseeffekt av de nye anleggene som bygges i forbindelse med OL/PL (tilsvarende argumentasjon som ved å flytte skøyteløp fra Valle Hovin til Vikingskipet).

3.18 Arkitekturpåslag

Beskrivelse og begrunnelse

Det arkitektoniske ambisjonsnivået for nedjusteres, og arkitekturpåslaget reduseres.

KSGs vurdering

KSG anser dette som et gjennomførbart tiltak.

Kostnadseffekt

KSG vurderer at tiltaket reduserer netto offentlig tilskudd med MNOK 100. Dette skyldes at investeringskostnader knyttet til arkitekturpåslag reduseres.

Kostnadsreduksjon, MNOK (avrundet)	Oslo2022	KSG
Brutto statsgaranti	100	120
Netto offentlig tilskudd	100	100
Samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	-	60

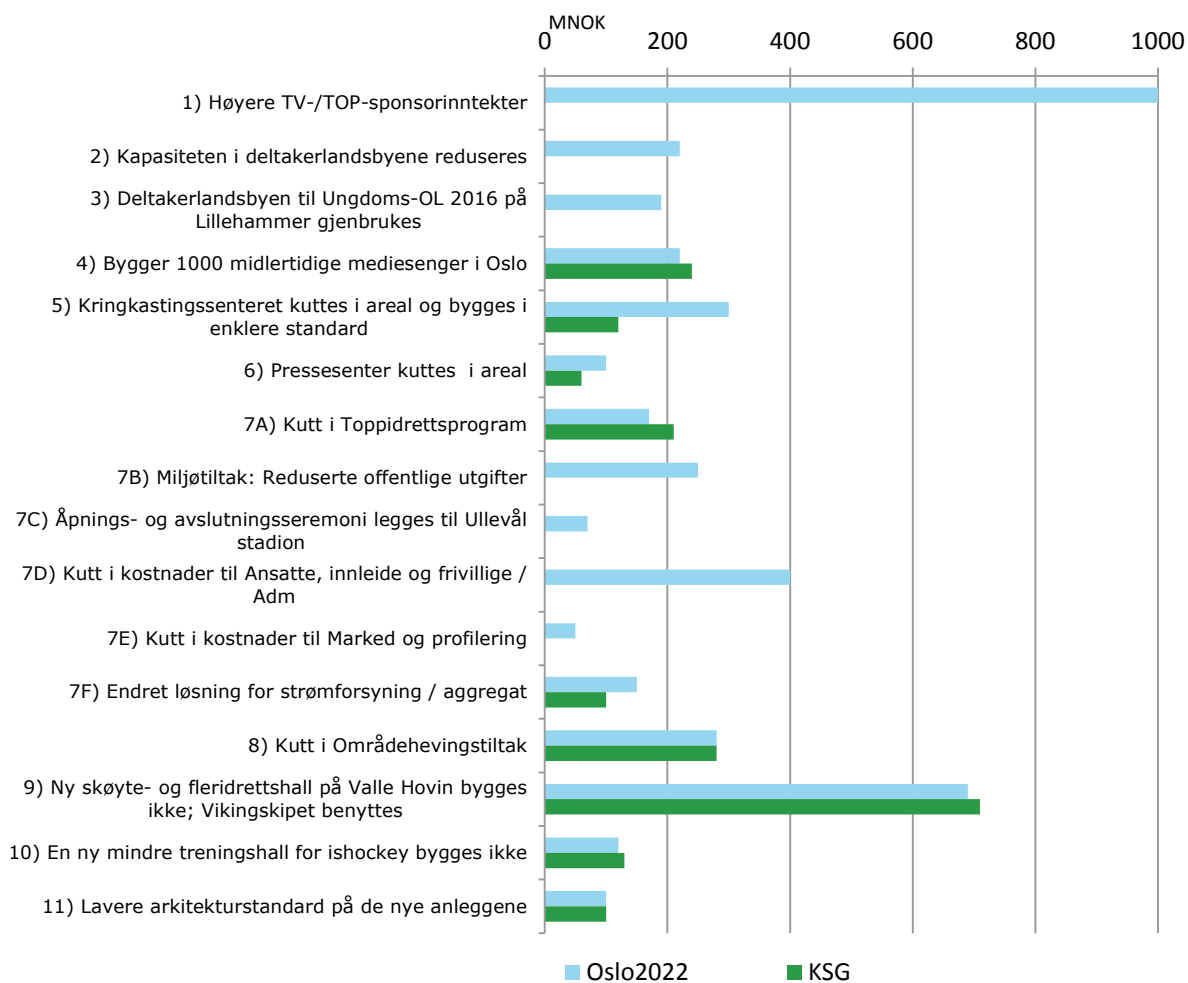
Samfunnsøkonomiske effekter

Tiltaket har i samfunnsøkonomisk forstand ikke nevneverdige samfunnsøkonomiske effekter utover at det reduserer netto offentlig tilskudd og dermed inngangsverdien for de samfunnsøkonomiske vurderingene.

3.19 Oppsummering

KSG har systematisk gått gjennom beskrivelse, begrunnelse og dokumentasjon for alle kostnadsreducerende tiltak skissert av Oslo2022.

Figur 1 gir en oversikt over hvilke tiltak som KSG vurderer som realistisk gjennomførbare, samt beregnet reduksjon i netto offentlig tilskudd. Tallene er sammenliknet med Oslo2022s beregninger.



Figur 1: Oversikt over tiltak og beregnet kostnadsreduksjon for netto offentlig tilskudd (MNOK 2012).

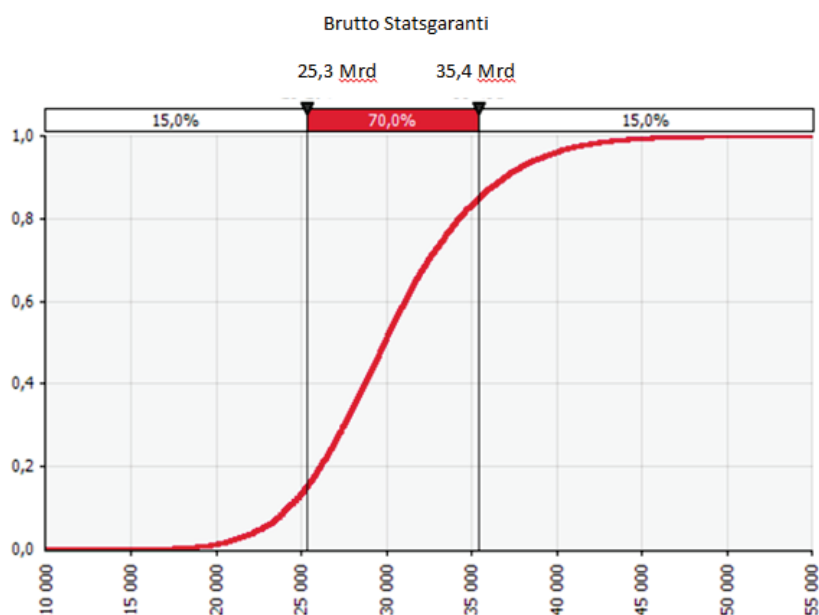
4 SAMLET VURDERING AV ALLE REALISTISK GJENNOMFØRBARE TILTAK

KSG har gjort en samlet vurdering av kostnadsreducerende tiltakene, det vil si at brutto statsgaranti, netto offentlig tilskudd og samfunnsøkonomisk nytte er beregnet for et scenario der alle tiltak KSG vurdert som realistisk gjennomførbare er implementert.

4.1 Brutto statsgaranti

Gitt at alle realistiske tiltak gjennomføres, har KSG beregnet brutto statsgaranti til å være 30,3 milliarder NOK. Tilsvarende tall for det opprinnelige konseptet var 35,1 milliarder NOK (Økern-alternativet), det vil si at tiltakene samlet gir en nedgang på ca 4,8 milliarder NOK

Resultatet av usikkerhetsanalysen er vist i den akkumulerte sannsynlighetskurven for brutto statsgaranti (Figur 2). Kurven er et uttrykk for usikkerheten i estimatet. Analysen viser at størrelsen på brutto statsgaranti med 70% sannsynlighet vil ligge i intervallet 25,3 (p15-verdi) og 35,4 milliarder kroner (p85-verdi).

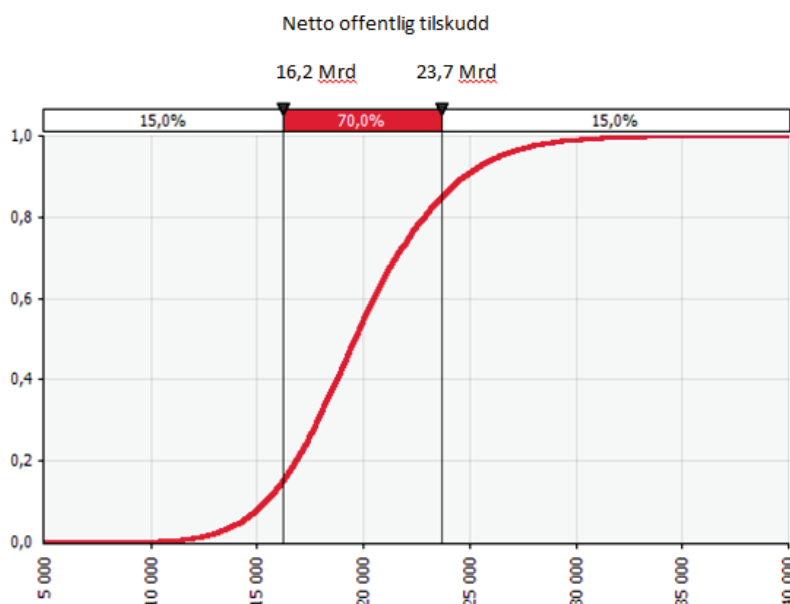


Figur 2: Akkumulert sannsynlighetskurve (S-kurve) for brutto statsgaranti (MNOK 2012) gitt at alle realistisk gjennomførbare tiltak implementeres. Analysen viser at usikkerheten har gått noe ned sammenliknet med opprinnelig konsept. Dette skyldes i hovedsak at store investeringer / leiekostnad for IBC er redusert.

4.2 Netto offentlig tilskudd

Gitt at alle realistiske tiltak gjennomføres, har KSG beregnet netto offentlig tilskudd til å være 19,9 milliarder NOK. Tilsvarende tall for det opprinnelige konseptet var 21,7 milliarder NOK (Økern-alternativet), det vil si at tiltakene samlet gir en nedgang på ca 1,8 milliarder NOK.

Resultatet av usikkerhetsanalysen er vist i den akkumulerte sannsynlighetskurven for netto offentlig tilskudd (Figur 3). Kurven er et uttrykk for usikkerheten i estimatet. Analysen viser at størrelsen på netto offentlig tilskudd med 70% sannsynlighet vil ligge i intervallet 16,2 (p15-verdi) og 23,7 milliarder (p85-verdi).

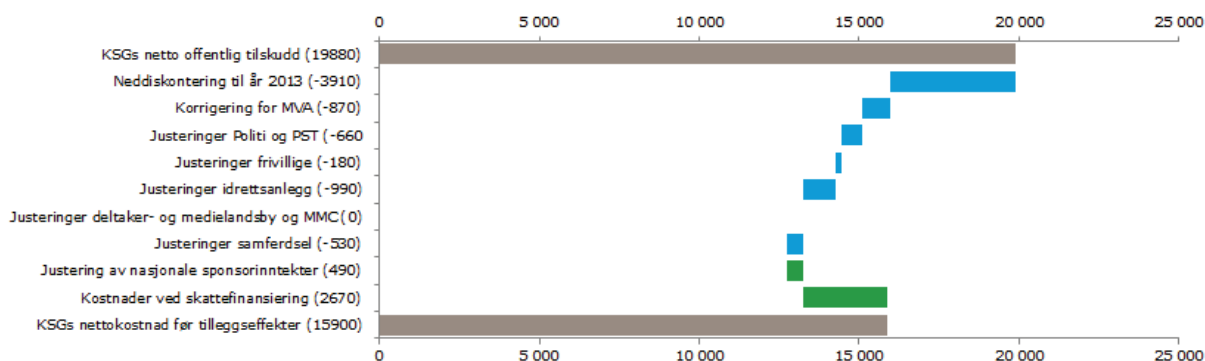


Figur 3: Akkumulert sannsynlighetskurve (S-kurve) for netto offentlige tilskudd (MNOK 2012), gitt at alle realistisk gjennomførbare tiltak implementeres. Analysen viser at usikkerheten har gått noe ned sammenliknet med opprinnelig konsept. Dette skyldes i hovedsak at store investeringer / leiekostnad for IBC er redusert.

4.3 Netto samfunnsøkonomisk kostnad

Forventningsverdien for netto samfunnsøkonomisk kostnad for OL/PL i Oslo i 2022 før vurdering av tilleggseffekter, er beregnet til 15,9 milliarder NOK. Tilsvarende tall for det opprinnelige konseptet var 17,7 milliarder NOK (Økern-alternativet), det vil si at tiltakene samlet gir en nedgang på ca 1,8 milliarder NOK.

Figur 4 viser hvordan netto samfunnsøkonomisk kostnad fremkommer skritt for skritt fra inngangsverdien som er netto offentlig tilskudd.



Figur 4: Fra netto offentlig tilskudd i faste priser til nåverdien av netto samfunnsøkonomisk kostnad før ikke-tallfestede tilleggseffekter.

KSG vurderer at konseptendringene som er gjennomgått, ikke har noen betydning for tallfestingen av tilleggseffekter i når det gjelder turisme og næringsliv for øvrig («Næringslivseffekter»).

Når det gjelder ikke-tallfestede tilleggseffekter, vurderer KSG at de skisserte tiltakene samlet sett har samfunnsøkonomiske virkninger som følger:

- Gode opplevelser/folkefest. Denne tilleggseffekten påvirkes ikke av konseptendringene.
- Helseeffekter som følge av økt fysisk aktivitet. Dersom alle realistisk gjennomførbare tiltak implementeres, påvirkes denne tilleggseffekten av i hvilken grad de nye idrettshallene reduserer underdekningen på idrettshaller i Oslo, og av at Toppidrettssatsingen i forkant av OL/PL i Oslo i 2022 ventelig må realiseres med en omprioritering av midler fra mer bredderettete aktiviteter. Det siste er en negativ tilleggseffekt av de aktuelle tiltakene. Når det gjelder idrettshaller, derimot, er samlet nettoeffekt ventelig liten. Med de skisserte tiltakene vil hallen tiltenkt hurtigløp på Valle Hovin utgå, men isteden får IBC gjenbruk som idrettshall med flerbruksmuligheter. Det kompenserer i stor grad at en mindre treningshall for ishockey ikke bygges. KSG vurderer det likevel slik at den mulige effekten av OL for folkehelsen svekkes noe med de aktuelle tiltakene.
- Idrettsanlegg som fellesressurs. Disse tilleggseffektene antas å være til stede for idrettsanleggene som bygges innenfor de rammer som er skissert for OL/PL i det opprinnelige konseptet. De gjør seg derfor gjeldende også for idrettsanleggene som bygges med aktuelle konseptendringer.
- Sikkerhet og beredskap. Påvirkes ikke i nevneverdig grad av de foreslåtte konseptendringene.
- Miljøbelastning og naturinngrep. Reduksjon av antall dieselaggregater betyr at KSG vurderer det slik at OL/PL samlet sett ikke har miljømessige konsekvenser som er av betydning for den samfunnsøkonomiske analysen.
- Opsjonsverdi av OL/PL for andre. Konseptendringene innebærer at KSG vurderer at OL/PL ikke lenger har noen opsjonsverdi for andre tiltak, som skal støtte opp om påtrengt byutvikling.

Tabell 3 oppsummerer den samfunnsøkonomiske analysen. Den angir også de samfunnsøkonomiske verdier for de ulike hovedpostene i OL-budsjettet. Det fremgår at de samfunnsøkonomiske nettokostnadene først og fremst er et resultat av rene gjennomføringskostnader, herunder estimert leie for overnatting, serviceområder, mediesenter osv. Investeringskostnadene i infrastruktur for samferdsel og nye idrettsanlegg, utgjør de minste postene, og for idrettsanleggene har dessuten KSG antatt en ikke tallfestet tilleggsgevinst som nuller ut denne kostnaden i den samfunnsøkonomiske analysen. I tillegg trekker den samfunnsøkonomiske kostnaden knyttet til skattefinansiering opp nettotallet som rapporteres.

Anslag på netto samfunnsøkonomiske kostnader i budsjettet	KSG2013	KSG2014
Gjennomføringskostnader	14 110	13 990
Kostnader for deltakerlandsby og mediesenter	2210	1670
Kostnader sportsarenaer	2580	2020
Kostnader samferdsel	660	660
Investering i byutvikling	320	120
Skattefinansieringskostnader	3000	2670
Brutto samfunnsøkonomisk kostnad før tilleggseffekter	22 890	21 130
Inntekter	5230	5230
Nettokostnad	17 660	15 900
Tilleggseffekter som tallfestes		
Næringslivseffekter	-1780	-1780
Nettokostnad før ikke-tallfestede tilleggseffekter	15 890	14 120
Ikke-tallfestede tilleggseffekter		
Gode opplevelser/folkefest	++++	++++
Helseeffekter som følge av økt fysisk aktivitet	++	+
Idrettsanlegg som fellesressurs	++	++
Sikkerhet og beredskap	+/-	+/-
Miljøbelastning og naturinngrep	-	
Opsjonsverdi for andre	+	

Tabell 3: Oppsummering av den samfunnsøkonomiske analysen. Samfunnsøkonomiske verdier etter hovedposter i budsjettet⁴ og tilleggseffekter. KSG 2013 er tall og vurderinger knyttet til opprinnelig konsept (2013). KGS 2014 er tall og vurderinger for et scenario hvor alle realistisk gjennomførbare tiltak er implementert.

4.4 Overordnet vurdering av samlet beregning av tiltak

KSG gjennomførte i 2013 et omfattende kvalitetssikringsarbeid av Oslo 2022s søknad. Søker karakteriserte innholdet som et nøkternt og stramt konsept. KSGs kvalitetssikring konkluderte med at Oslo 2022s søknad gjennomgående hadde bra kvalitet, men det ble foreslått å heve rammen for brutto statsgaranti og netto offentlig tilskudd med henholdsvis 1,4 milliarder NOK til 35,1 milliarder NOK, og netto offentlig tilskudd med 1,6 milliarder NOK til 21,7 milliarder i forhold til Oslo 2022s tall.

KSGs vurdering er at sum mulige kostnadsreduksjoner i den størrelsesorden som KSG har beregnet kan ligge innenfor en rimelighetsbetraktning i et så stort, sammensatt og langt frem i tid prosjekt som OL/PL 2022 vil være. Dette med basis i den kunnskap som i dag has om prosjektet og de underliggende kravspesifikasjoner fra IOC.

Som påpekt i kvalitetssikringsrapporten fra 2013 bør det legges vekt på at budsjettet som besluttet er å betrakte som en økonomisk ramme og at det er denne rammen som styrer det totale aktivitetsomfanget. Det er imidlertid slik at enkelte delprosjekter er styrt av gitte volumer/mengder og markedspriser på de

⁴ Tallene er 2012-priser med nåverdi i 2013 og ekskl. MVA. Tallene er avrundet til nærmeste MNOK 10.

aktuelle tidspunktene for kontrahering. Denne usikkerheten kan kompenseres av at det også i et OL-prosjekt vil være en rekke delprosjekter med betydelig rom for å justere ambisjonsnivå ved omdisponeringer underveis i prosjektet innenfor den totale økonomiske rammen.

Ved vedtak om kostnadsreducerende tiltak vil presset øke på de resterende budsjettposter siden fokus nå ensidig har vært på mulighetene for kostnadsreduksjon, mens andre poster hvor risikoen kan ha økt ikke er blitt vurdert. Dette forsterker behovet for stram økonomisk styring.

KSG vurderer at det bør etableres et incentivsystem som premierer god økonomisk styring, men som også bidrar til å dempe presset på totalrammen hvis det blir overskridelser ved at idretten og kommunen, i tillegg til staten, finansierer eventuelle overskridelser av totalrammen.

4.5 Justering til 2015 prisnivå

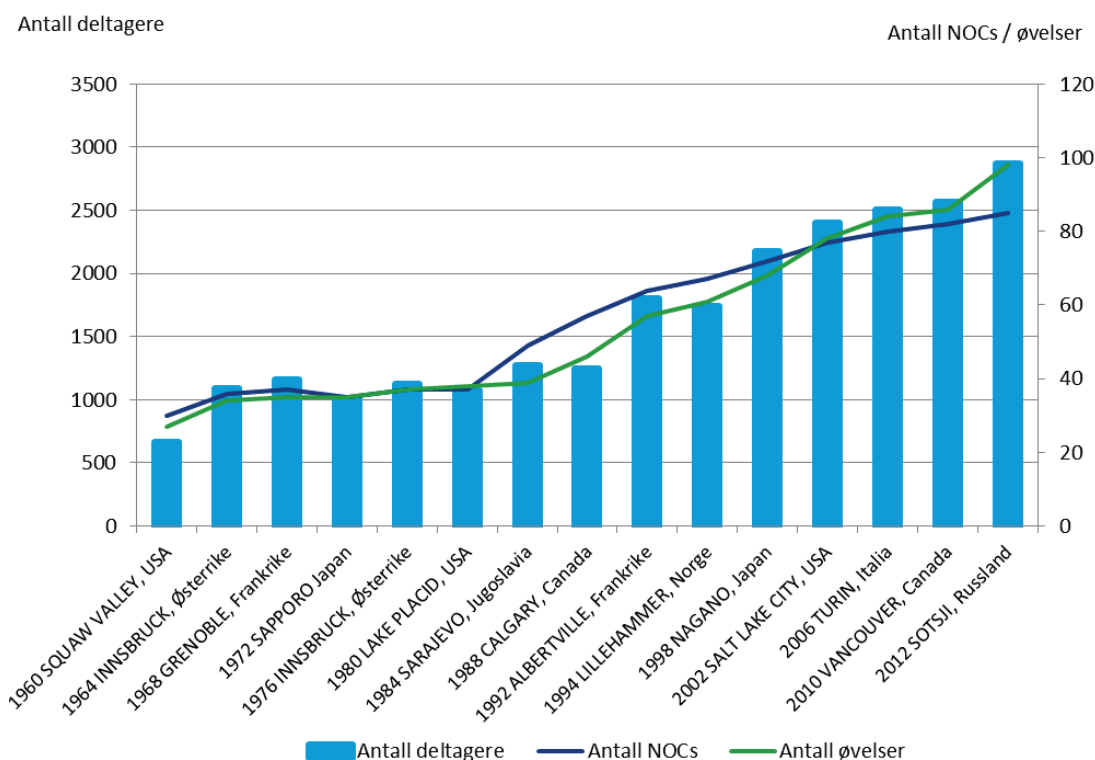
KSG har justert verdiene for netto offentlig tilskudd og brutto statsgaranti fra prisnivå 2012 til 2015. Dette er gjort ved å justere for reallønnsvekst og KPI (konsumprisindeks). Detaljer er beskrevet i vedlegg.



VEDLEGG

A) Antall deltagere og innkvarteringsbehov

Det har vært en stadig utvidelse i antall øvelser, deltakere og deltagende nasjoner i vinter OL. Selv om IOC har signalisert at de vil medvirke til å begrense videre økning i antall øvelser og deltakere i vinter OL, vil trolig ikke antall deltagere slutte å vokse uten at det blir gjort reduksjoner i antall øvelser. I Sotsji var det hele 12 nye øvelser sammenliknet med Vancouver 2010.



Figur 5 Historisk utvikling i antall deltagere, antall deltagende nasjoner (NOC) og antall øvelser⁵

Oslo 2022 la opprinnelig til grunn en samlet deltakerinnkvartering på 5400 senger som isolert sett var «romslig» i forhold til IOCs daværende kravspesifikasjon på minimum 4500 senger. Oslo 2022 benyttet deltakerantallet i Vancouver OL i 2010 som referanse for sine vurderinger i 2013, da tall for Sotsji 2014 ennå ikke forelå. Nå viser foreløpig tall fra Sotsji 2014 en økning på hele 300 deltakere (fra 2566 til 2866), det vil si en økning på nesten 12 %. I oppdatert utkast til Host City Contract skisserer IOC et behov for 4900 senger i deltagerlandsbyen; i tillegg kommer innkvartering av andre akkrediterte i deltagerens støtteapparat (min 650 rom).

⁵ Jennings, Will (2012): «Olympic risks». Figuren er i tillegg oppdatert med tall fra Sotsji 2014.

B) Grunnlaget for kvalitetssikringen

Grunnlaget for kvalitetssikringen består brev fra Oslo kommune og Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF), datert 10. september 2014, med en oversikt over tiltak som kan iverksettes for å redusere kostnader for et eventuelt arrangement av olympiske og paralympiske leker (OL/PL) i Oslo i 2022. I tillegg har KSG mottatt /innhentet annen nødvendig underlags- og tilleggsdokumentasjon.

Skriftlig grunnlagsdokumentasjon som er benyttet er tildelt et unikt dokument-id /Dxx/. Liste over dokumentene finnes i dette vedlegg. Det henvises også til KSGs rapport av 20. desember 2013 og tilhørende dokumentasjon.

Det er avholdt møter med Oslo kommune og NIF, Søkerkomitéen for Oslo2022, oppdragsgiver (KUD og FIN) og Justisdepartementet. I tabellen nedenfor er møtene som har vært gjennomført listet opp.

Møteoversikt

Formelle møter er listet i tabellen under. I tillegg til dette har KSG hatt kontakt med Oslo 2022 for ulike spørsmål pr. e-post. En spørsmålslogg med svar foreligger hos KSG.

ID	Tema/hensikt	Sted	Møte med	Dato
M01	Planleggingsmøte kvalitetssikringsoppdrag	KUD	KUD, FIN, Oslo2022, KSG	08.09.2014
M02	Oppstartsmøte ekstern kvalitetssikring	Oslo2022	KUD, FIN, KSG	11.09.2014
M03	Statusmøte	KUD	Oslo2022, KUD, FIN	15.09.2014
M04	Møte med Justisdepartementet	JD	JD, KSG	22.09.2014
M05	Statusmøte	KUD	KUD, FIN, KSG	22.09.2014
M06	Møte med Søkerkomitéen	Byrådslederens kontor	Søkerkomitéen, KSG	23.09.2014
M07	Statusmøte	KUD	KUD, FIN, KSG	29.09.2014
M08	Møte med Oslo2022	Oslo2022	Oslo2022, KSG	29.09.2014

Dokumenter som ligger til grunn for kvalitetssikringen

Tabellen inneholder en oversikt over dokumenter som er mottatt av prosjektet, og andre dokumenter som er benyttet som grunnlag for kvalitetssikringen.

DokID	Dokumenttittel	Ansvarlig	Dato
D01	Kuttliste EKS.xlsx	Oslo2022	08.09.2014
D02	Presentasjon Gjennomgang EKS 080914.pptx	Oslo2022	08.09.2014
D03	brev_Kulturdepartementet_kuttliste.docx	Oslo2022	11.09.2014
D04	Kuttliste Mulighetsrom per 04 09 2014.xlsx	Oslo2022	11.09.2014
D05	140904-PM-Faktaark-Mulighetsrom-reduksjon-i-brutto- statsgaranti-og-offentlige-utgifter.pdf	Oslo2022	04.09.2014
D06	140904 PM-Mulighetsrom-for-kostnadsreduksjoner-i-OL- søknaden.pdf	Oslo2022	04.09.2014
D07	Technical Manual on Design Standards for Competetion	IOC	16.09.2014

	Venues.pdf		
D08	Technical Manual on Digital Media.pdf	IOC	16.09.2014
D09	Technical Manual on Food and Beverage Services.pdf	IOC	16.09.2014
D10	Technical Manual on Games Managment.pdf	IOC	16.09.2014
	Technical Manual on Information And Knowlegde		
D11	Management.pdf	IOC	16.09.2014
D12	Technical Manual on Marketing Partner Services.pdf	IOC	16.09.2014
D13	Technical Manual on Media-Part 1-Press.pdf	IOC	16.09.2014
D14	Technical Manual on Media-Part 2-Broadcasting.pdf	IOC	16.09.2014
D15	Technical Manual on Medical Services.pdf	IOC	16.09.2014
D16	Technical Manual on Accommodation.pdf	IOC	16.09.2014
D17	Technical Manual on Arrivals and Departures.pdf	IOC	16.09.2014
D18	Technical Manual on Brand Protection.pdf	IOC	16.09.2014
	Technical Manual on Brand, Identity and Look of the		
D19	Games.pdf	IOC	16.09.2014
D20	Technical Manual on Ceremonies.pdf	IOC	16.09.2014
D21	Technical Manual on City Activities and Live Sites.pdf	IOC	16.09.2014
D22	Technical Manual on Communications.pdf	IOC	16.09.2014
D23	Sochi_2014_Facts_and_Figures.pdf	IOC	01.04.2014
D24	Technical Manual on OCOG Business Development.pdf	IOC	16.09.2014
	Technical Manual on Olympic Family and Dignitary		
D25	Services.pdf	IOC	16.09.2014
D26	Technical Manual on Olympic Games Impact Study.pdf	IOC	16.09.2014
D27	Technical Manual on Olympic Hospitality Center.pdf	IOC	16.09.2014
D28	Technical Manual on Olympic Torch Relay.pdf	IOC	16.09.2014
D29	Technical Manual on Olympic Village.pdf	IOC	16.09.2014
D30	CI-CC-2022 HCC 16-9-2014.pdf	IOC	17.09.2014
	Host_City_Contract_2022_intended_Fianal_Draft_IOC201		
D31	40916.pdf	IOC	17.09.2014
D32	Provisorer.msg	Oslo2022	21.02.2013
D33	SV--OL20.msg	Oslo2022	16.09.2014
D34	VS Inntekter TV TOP.msg	Oslo2022	23.09.2014
	VS OL2022 - Etterspørsel informasjon - spørsmål 9-13 -		
D35	SVAR SPØRSMÅL 10.msg	Oslo2022	23.09.2014
	VS OL2022 - Etterspørsel informasjon - spørsmål 9-13 -		
D36	SVAR SPØRSMÅL 11.msg	Oslo2022	23.09.2014
	VS OL2022 - Etterspørsel informasjon - spørsmål 15-		
D37	17.msg	Oslo2022	27.09.2014
D38	Kopi av Kuttliste Mulighetsrom per 10.09.2014 (2).xlsx	Oslo2022	29.09.2014
D39	2014.09 Kulturdepartementet.docx(L)(680027).docx	JD	25.09.2014

C) Prisjustering av brutto statsgaranti og netto offentlig tilskudd

Som en del av oppdraget er KSG bedt om å prisjusterte tallene fra prisnivå 2012 til 2015. Det reiser tre spørsmål. Disse spørsmålene blir besvart i dette vedlegget:

1. Hvilke prinsipper bør ligge til grunn for å prisjustere beregnet netto offentlig tilskudd og brutto statsgaranti?
2. Hva slags betydning får beregnet reallønnsvekst ved prisjustering av budsjettpostene og/eller netto offentlig tilskudd og brutto statsgaranti?
3. Hva vil størrelsen på forventet netto offentlig tilskudd og brutto statsgaranti være i 2015-kroner (1.juli 2015), og de tilsvarende p70- og p85-verdier?

Kvalitetssikrer besvarer disse punktene nedenfor:

1. Kvalitetssikrer anbefaler at KPI legges til grunn for justering av budsjettet. Budsjettet for OL/PL er beheftet med stor usikkerhet. Derfor vil justering av budsjettet med spesifikke indekser for de ulike budsjettpostene kun tilføre et presisjonsnivå som ikke er sammenlignbart med usikkerheten budsjettet for øvrig. Budsjettet for OL/PL inneholder dessuten kostnader fra svært mange ulike sektorer, slik at KPI er en indeks som er godt dekkende for dette.
2. Kvalitetssikrer har i budsjettet til OL/PL regnet et påslag for 1,5 % reallønnsvekst. Dette påslaget skal ikke KPI-justeres. Justering av budsjettet med KPI gjøres derfor slik:

$$\text{Reallønnsvekst (Rv)} = \text{Budsjett}_{(2012\text{-kr ink. reallønnsvekst})} - \text{Budsjett}_{(2012\text{-kr eks. reallønnsvekst})}$$

$$\text{Budsjett (1. juli 2015)} = \text{Budsjett}_{(2012\text{-kr eks. reallønnsvekst})} * \text{KPI}_{(2012\text{-}1.7.2015)} + \text{Rv}$$

For p70- og p85-verdier må reallønnsveksten beregnes for disse verdien eksplisitt, fordi andelen reallønnsveksten utgjør for disse verdiene kan være annerledes enn i forventningsverdien.

3. Justeringer av netto offentlig tilskudd og brutto statsgaranti for OL/PL til 1. juli 2015 blir slik:

Estimater i 2012-MNOK (avrundet til MNOK 10):

	Ink. Rv	Eks. Rv	Rv
Netto offentlig tilskudd			
Forventningsverdi	19 880	18 580	1 300
p15-verdi	16 220	15 130	1 090
P85-verdi	23 670	22 070	1 600
Brutto statsgaranti			
Forventningsverdi	30 280	28 750	1 530
p15-verdi	25 330	23 980	1 350
P85-verdi	35 360	33 630	1 730

Som beskrevet i 1) er KPI lagt til grunn for justering av kronebeløp fra OL/PL-budsjettets 2012-kroner til 1. juli 2015. Budsjettet var oppgitt i desember 2012-priser, derfor gjøres ingen endringer for 2012. KPI⁶ for 2013 var 2,1 %, mens prognosen for KPI (per 22. august 2014) er 2,0 % for 2014 og 1,7 % for 2015.

Dette gir følgende beregning for forventet netto offentlig tilskudd for Økern:

$$\text{Budsjett}_{(1. \text{ juli } 2015)} = 20\,270 * (1+2,1\%)*(1+2,0\%)*(1+1,7\%/2) + 1\,390 = \underline{22\,679 \text{ MNOK}}$$

Tilsvarende beregning er gjennomført for de andre estimatene, og hvor resultatene er vist i tabellen under:

Oversikt over estimater i 1.7.2015-MNOK (avrundet til MNOK 10):

	Ink. Rv	Eks. Rv	Rv
Netto offentlig tilskudd			
Forventningsverdi	20 814	19 514	1 300
P15-verdi	16 981	15 891	1 090
P85-verdi	24 780	23 180	1 600
Brutto statsgaranti			
Forventningsverdi	31 725	30 195	1 530
P15-verdi	26 536	25 186	1 350
P85-verdi	37 051	35 321	1 730

⁶ KPI er hentet fra SSB.no (<http://ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/norsk-okonomi-i-moderat-fart--180967?tabell=1808817>)

D) Dokumentasjon av kostnadsvurderinger

Forutsetninger

Budsjettposter

KSGs budsjett følger samme struktur som Oslo2022s budsjett, som igjen følger IOCs formaliserte budsjettstruktur i all hovedsak. Det skilles på følgende hovedposter:

- Inntekter og kostnader, OCOG
 - A) Inntekter
 - B) Kostnader
 - B1 Anleggsinvesteringer
 - B2 Gjennomføringskostnader
- Kostnader for andre parter (non-OCOG)
 - C) Anleggsinvesteringer
 - D) Gjennomføringskostnader

Usikkerhet og reallønnsvekst

Oslo2022 har gjort en forenklet beregning for å justere for usikkerhet og reallønnsvekst ved å legge til et prosentvis tillegg ved beregning av kostnadsbesparelsene ved de ulike tiltakene.

KSG har en mer detaljert beregning av usikkerhet og reallønnsvekst, og inkluderer dette per kostnadspost / tilhørende underposter.

- I KSGs beregninger er hver kostnadspost angitt med hvor stor andel som påvirkes av hver faktor, mens sannsynlighetsfordelingen for usikkerhetsfaktoren er vurdert overordnet og felles for alle kostnadsposter.
- KSG beregner en arbeidsandel for hver enkelt post og beregner 1,5% reallønnsvekst på arbeidsandelen av alle poster.

Forskjellen i beregningsmetodikk gjør at KSGs beregnede kostnadsbesparelse kan være noe ulik Oslo2022s resultat, selv når KSG har lagt Oslo2022s forventningsverdier til grunn.

Korrelasjon

Der poster i budsjettet har felles bakenforliggende kostnadsdrivere som gjør at de vil samvarierte, har KSG tatt høyde for dette ved korrelasjon. Dette gjelder for scenariet der alle realistiske tiltak er implementert.

Prisnivå

KSG legger i sin analyse 2012 som prisnivå.

Tiltakenes påvirkning på ulike kostnadsposter

Medielandsby, Oslo

Med foreslått tiltak vil følgende poster utgå:

C6.1 Medielandsby (Økern) - Kostnader til utbygging av medielandsby i Oslo (1000 personer).

C6.2 Medielandsby salg

B2.14.22 Leie av medielandsby Oslo (Økern)

Isteden kommer kostnader til provisorisk innkvartering av media.

B2.14.30.1 Annen innkvartering hotell og akkrediterte

Vurdering: I Oslo2022s innhentede tilbud inngår opprigging, nedrigging og leie. I tillegg kommer tilrettelegging i form av infrastruktur og tomteklargjøring og Oslo2002 har lagt inn en post for å dekke dette, og har totalt estimert 100 MNOK. KSG beholder dette anslaget, men legger inn usikkerhet.

P10	Mode	P90	Forventet
767	840	1131	933

Kostnader til drift kommer i tillegg; KSG beholder opprinnelig estimat og usikkerhetspenn fra drift av medielandsby her (jfr post B2.14.20).

Usikkerhet: Tilbudet på brakkehotell er kun indikativt og inneholder ikke alle kostnader. Det er derfor stor usikkerhet knyttet til provisorisk innkvartering. Det vil være stort press på innkvartering i Oslo under OL.

Usikkerhet: 80 – 150 % for annen innkvartering

B2.14.20 Gjennomføringskostnader medielandsby Oslo

P10	Mode	P90	Forventet
5	7	9	7

KSG beholder opprinnelig estimat og usikkerhetspenn fra drift av medielandsby. Inventar og felleskostnader er inkludert i leie av brakkehotell.

MMC: Kringkastingssenteret (IBC) og Pressesenteret (MPC)

Kostnadene knyttet til kringkastingssenter (IBC) og pressesenter(MPC), var i opprinnelig konsept beregnet samlet. Tiltak 5 som innebærer en splitting av byggene, og at IBC går fra en privat til offentlig investering medfører en rekke endringer i postene knyttet til bygging, leie, salg og drift av MMC.

C4.20 IBC (Økern) - Utbygging

P10	Mode	P90	Forventet
598	642	718	657

Vurdering: Oslo2002s anslag på 18 000 per m² er basert på norsk prisbok, og KSG anser dette som ok. Arealet reduseres med 5000 m². I tillegg leies Vallhall.

Usikkerhet: KSG beholder samme prosentwise usikkerhetsanslag som sist på kvadratmeterpris. Antar uendret kostnad og behov for tomt og tomteklargjøring, samt at det er tilstrekkelig tomtekapasitet på området.

C4.20 MPC (Økern) - Utbygging

P10	Mode	P90	Forventet
874	908	988	917

C4.21 MMC salg (Økern)

P10	Mode	P90	Forventet
459	564	681	565

B2.14.44 Leie MMC (IBC/MPC/VMC) Oslo (Økern)

Beregnes som differansen mellom forventet investeringskostnad (C4.20) og forventet salgsinntekt (C4.21)

B2.14.40 MMC, leie Vallhall og IBC

P10	Mode	P90	Forventet
436	601	666	551

Forutsetninger for leie og drift baseres på samme prinsipp for alle idrettsanlegg. Tilsvarende ett års driftsinntekter. Oslo2022s estimat på 30 MNOK synes ok (tilsvarende ett års leie)

KSG forutsetter at arenautrustning (B2.14.2) er uendret.

Usikkerhet: 80-150 % for leie av Vallhall

Usikkerhet: 80-120 % for leie av IBC

Følgende poster anses som uendret som følge av tiltakene:

C6.10 Landsbyer/MMC overskuddsarealer (Økern)

B2.16 Tele og data

B2.14.41/42/43/49 MMC drift, provisorier, rate-card. Kabling av arenaer

Pressesenteret (MPC) - arealreduksjon

Endringer i budsjettposter som følge av at MPC reduseres med 5000 m².

C4.20 MMC (MPC/IBC) (Økern) - Utbygging

P10	Mode	P90	Forventet
2519	2752	2947	2733

C4.21 MMC salg (Økern)

P10	Mode	P90	Forventet
1298	1443	1848	1557

Følgende poster anses som uendret som følge av tiltakene:

C6.10 Landsbyer/MMC overskuddsarealer (Økern)

B2.16 Tele og data

B2.14.41/42/43/49 MMC drift, provisorier, rate-card. Kabling av arenaer

Toppidrettsprogram

Kostnader til toppidrettsprogram er budsjettet under post B2.26.3. Med foreslått tiltak, må toppidrettsatsing frem mot OL/PL finansieres utenfor OL-budsjettet. Budsjettposten nedjusteres ved å fjerne utgifter til toppidrettsprogrammet.

B2.26.3 Utkjøp av OL-ringene for NIF

P10	Mode	P90	Forventet
800	918	1119	955

Seremonier og kultur

B2.17 Gjennomføringskostnader seremonier, kultur og folkehelse

Åpnings- og avslutningsseremoni og Arenaer for seremonier

Vurdering: Oslo2022 har anslått en mulig kostnadsbesparelse på 70 MNOK ved å legge åpnings- og avslutningsseremoni til Ullevål stadion. KSG kan ikke se at det er tilstrekkelig tatt hensyn til kostnaden for å beslaglegge selve arenaen og tilgrensende næringsareal. Det er stor usikkerhet knyttet til om tiltaket vil innebære en kostnadsbesparelse. KSG har ikke lagt inn nytt estimat på denne posten.

Teknologi: Strømforsyning / aggregat

KSG har gjort en forenklet beregning og halvert kostnaden knyttet til leie av dieselaggregat. Samme usikkerhetsestimat som for opprinnelig konsept er benyttet.

B2.16 Tele og data, telekom og internet

P10	Mode	P90	Forventet
1671	2245	3132	2377

Områdehevingstiltak

Posten C6.11 (Landsbyer/MMC transformasjonstiltak) settes til 0 dersom områdehevingstiltak utgår

Hurtigløp skøyter

Investerings kostnad for hall til hurtigløp, Valle Hovin (Post C4.2) utgår dersom hurtigløp flyttes fra Valle Hovin til Vikingskipet. Isteden kommer oppgraderingskostnader og leiekostnader for Vikingskipet.

Sikkerhetskostnaden og kostnader knyttet til transport forventes å øke noe ved at en ny by (Hamar) inkluderes i konseptet. KSG har ikke lagt inn oppdaterte estimater for dette.

C4.2 Hurtigløp (6000 tilskuere) Valle Hovin/ Vikingskipet

P10	Mode	P90	Forventet
124	160	208	165

Oslo2022s anslag på kostnader til oppgradering av Vikingskipet synes ok. KGS legger inn en noe venstrevridd usikkerhet da anslaget synes noe høyt.

B2.14.3 Arenaleie og Arenadrift

P10	Mode	P90	Forventet
225	266	331	276

Vurdering: Kostnader til leie og drift av Vikingskipet (6 måneder) er beregnet basert på anleggets driftsinntekter.

Usikkerhet: Det foreligger ingen endelig avtale med Hamar kommune om leie. Samme usikkerhet som leie av Valle Hovin.

Treningshall ishockey

Investeringskostnad for en treningshall utgår gitt foreslått tiltak. Isteden kommer kostnader knyttet til oppgradering / leie av eksisterende hall.

C4.6 Treningsarena ishockey 1 (500 tilskuere)

P10	Mode	P90	Forventet
6	9	12	9

B2.14.3: Arenaleie og Arenadrift

P10	Mode	P90	Forventet
234	276	345	287

Innhold: Leie og drift av arenaer. Antar samme kostnad som ved opprinnelig konsept

Arkitekturpåslag

Vurdering: KSG har nedjustert arkitekturpåslaget tilsvarende KSGs forslag. KSG hadde i opprinnelig konsept fordelt arkitekturtillegget på 3 av byggene. I følge Oslo2022 er tiltaket å beregne som et generelt kutt i arkitekturtillegg grunnet nedjustering av ambisjonsnivå; det er ikke besluttet hvilke bygg / arenaer dette vil gi utslag for.

C4.2 Hurtigløp (6000 tilskuere) Valle Hovin

P10	Mode	P90	Forventet
490	633	822	650

C4.3 Ishockey (10 000 tilskuere) Stubberud

P10	Mode	P90	Forventet
586	774	979	774

C4.4 Ishockey (6000 tilskuere) Jordal

P10	Mode	P90	Forventet
374	435	617	484